

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

235. An Sacerdos, sumpto iam corpore, si videt consecrasse Calicem per inconsiderationem cum sola aqua, debeat non solùm vinum apponere, sed de nouo consecrare aliam Hostiam, incipiendo ab illis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

stiam, veritus populi scandalum aliquod, aut murmur, dum minorem Hostiam consecrasset, in elevatione Sacramenti ostendit alteram quamdam maiorem Hostiam, quæ aservabatur in Pyxide, ut exponeretur in die solemniori populo. Queritur, an ille prudenter hoc fecerit? Respondetur cum in Missa debeat exhiberi populo adoranda Hostia in illo sacrificio consecrata, & oblata, talem cautelam non esse approbandam; melius tamen, meo iudicio, fecisset, si & maiori isti Hostiæ alteram parvam consecratam per illud sacrificium simul adiunxisset, quod facile fieri poterat, exhibendo utramque adorandam. Sic enim satisfaceret cæremoniæ huic sacræ, quia Hostia sacrificij huius populo ad adorandum exhibenda præcipitur. Ita Marchantius.

RESOL. CCXXXV.

An Sacerdos, sumpto iam Corpore, si videt consecrasset Calicem per inconsiderationem cum sola aqua, debeat non solum vinum apponere, sed de novo consecrare aliam Hostiam incipiendo ab illis verbis, Qui pridie quam pateretur?

Vel an sufficiat in tali casu statim vinum apponere, & incipere ab illis verbis, Simili modo?

Et an hoc intelligatur casu, quo Sacerdos celebraret publice, non autem secreto?

Et an Sacerdos peccet mortaliter, si cui forte hoc acciderit, inopinato casu turbatus non susciperet, nec consecraret vinum?

Et docetur Rubricis Missalis esse doctrinales, & non inducere præceptum. Ex part. 2. tit. 14. Ref. 70.

^{Sop hoc in Ref. seq. §. At his, ante medium, à vers. Si vero lege eius doctrinam, etià à principio dicti §.}
§. 1. **A**ffirmativam sententiam docuit D. Thomas in 3. part. q. 83. art. 6. ad quartum. Paludanus in 4. dist. 11. q. 1. art. 2. & Sylvester verb. Eucharist. 2. q. 10. num. 14. Ratio est, quia aliter faciendo, non servaretur debitus ordo consecrandi, & ideo Pius V. in suo Missali ordinavit, ut hic defectus tali pacto suppleatur.

2. Sed cum omni reverentia D. Thomæ Doctori maximo debita, puto contrariam sententiam esse probabilem. Sufficit igitur, ut Sacerdos in tali casu statim vinum apponat, & incipiat ab illis, *Simili modo, &c.* consecrando Calicem, quia talis modus sufficiens ad suppleendum defectum, & aptior, ut sine scandalo efficiatur, & populus non intelligat inadvertentiam, & defectum Sacerdotis. Et contrarium facere, ut D. Thom. putat, non esset sacrificium perficere, sed potius novum, & integrum facere imperfecto relicto. Et licet Hostia fuerit à Sacerdote consumpta, quamdiu non consumitur Calix, adhuc actio sacrificandi, & substantia sacrificij moraliter durat, quamvis sumpto Corpore, solus Calix postea consecratur, non censetur vna species confici sine altera. Nam subsequens consecratio sanguinis moraliter cum priori consecratione Hostiæ coniungitur, & sic ex utraque conficitur vna actio moralis, & vnum mortale sacrificium. Et sic patet responsio ad argumentum contrariæ sententiæ.

3. Ad Rubricas Missalis respondeo, ut sæpè dictum est, esse doctrinales, & non inducere præceptum, sed tantum instruere, & consilium præbere. Authores verò qui docent nostram sententiam aduersus D. Thom. sunt Scotus in 4. distinct. 8. quest. 3. ipsemet D. Thomas in 4. distinct. 11. Nauarrus in manuali cap. 25. num. 91. Angelus ver. Missa, n. 17. Villalobos in sum. part. 1. tract. 8. dub. 32. n. 5. & omnes ferè neoterici. Hæc opinio fuit postea approbata in Missali iussu Clement. VIII. edito.

4. Notandum est verò, quod aliqui afferunt, opinionem D. Thomæ practicandam esse casu, quo Sacerdos celebraret secreto, non autem publice: nam in primo casu si Hostiam iterum consecrasset, non adesset scandalum, secus autem si publice Missam diceret. Ita explicant mentem D. Thomæ Nagnus in 3. part. tom. 1. quest. 82. art. 6. dub. 2. concl. 1. & Ioannes de la Cruz in direct. conf. part. 2. de Sacrificiis Miss. quest. 5. dub. 1. concl. 1. qui citat Ledesma, & Sylvius in 3. part. quest. 80. art. 8. cas. 2. Vide etiam Henriquez in summa lib. 9. cap. 37. n. 3. quæ quidem omnia probabiliter dicta sunt.

5. Notandum est etiam cum Nauarro, & Sylvio ubi supra, quod Sacerdos non peccet mortaliter, si cui hæc fortasse acciderint, si inopinato casu perturbatus, non susciperet, nec consecraret vinum, ut supra ex diuersis sententiis, necessario considerandum.

RESOL. CCXXXVI.

An Sacerdos, qui per errorem consecrans suam panem, si non possit postea sine sui vita, & populi turbatione consecrare Sanguinem, si et licet in Sacrificio pergere, sua vna consecratione?

Et an Sacerdos excusetur à mortali peccato, si per inconsiderationem naturalem, vel turbarum Sacramentum in simili eueni non perficeret, quod de similibus eueniendum est?

Et est diligenter notandum, quia eiusmodi perturbatio etiam viris doctis accidit. Ex p. 10. tit. 11. & Missa. Refol. 14.

§. 1. **N**egativam sententiam docet Consejo in 3. part. tractat. 4. quest. 74. dist. 2. dub. 1. & 2. ubi ait, quod etiam si scandalum sequitur, adhuc non licet relinquere Sacramentum imperfectum; tum, quia illud scandalum non est datum, sed acceptum; neque esset scandalum pollutorum, sed Phariseorum: proinde non debet Sacerdos propter illud vitandum, à consecratione Calicis abstinere. Et idè optimè aduertit Ioannes Præpositus in 3. part. quest. 83. artic. 1. dub. 8. n. 4. in his casibus posse facile occurrere altarium, & populi scandalo, si de veritate doceantur: quæ remissa monitione, si perseueret offensio, potest inferri scandalum acceptum, non datum. Adde, quod si huiusmodi licentia concedatur, Sacerdos plurimum euentibus poterit iudicare, se posse consecrare panem sine vino: quod cederet in grauem huius Sacramenti irreuerentiam. Sacerdos tamen excusabitur à peccato, si propter inconsiderationem naturalem, vel perturbationem, sacrificium in simili euentu non perficiat; quod & de similibus euentibus dicendum, & est diligenter notandum, quia huiusmodi perturbatio etiam viris doctis accidit, qui non statim accusandi sunt peccati mortalis, si sumpta hostia aduicerint vinum non fuisse in Calice, neque tamen vino accepto de novo consecraverint. Vide D. Thomam in 3. part. quest. 83. artic. 1. ad 5. & ibi Nagnus dub. 2. §. Respondetur, quod forte.

2. At his non obstantibus, ad dubium propositum Hurtadus de sacrificiis Missa, dist. 4. dist. 1. sic ait: Si Sacerdos post consecrationem antequam sumatur Officium, cognoscat defectum consecrationis vini, quia loco vini fuit apposita aqua, aut accretum aut alia materia insufficientis; si nequeat abique more prudenti grauis moræ sui, aut grauis perturbatio